

Excavacions a Olèrdola

L'EXCAVACIÓ

La part interior de la muralla. — El camp o bancal que hi ha a l'esquerra del portal de la muralla fou el lloc que elegírem per practicar la primera excavació.

Obrírem el tall arran de la paret de la muralla per observar al mateix temps la forma en què aquesta fou construïda.

Fins a 50 centímetres la terra hi aparegué remoguda pel cultiu, amb terrissa actual, barrejada amb la d'èpoques més antigues, i que ha degut sobrevenir d'altres llocs (secció I, capa A: fig. 373).

Tot enfondint aparegué una altra capa, de 65 centímetres amb terrissa sense vernís i diverses pedres carejades algunes, i procedents, segurament, de desfetes construccions (capa B). Sota d'aquesta, un gruix de 7 centímetres d'argila roja, que degué ésser el subsol de l'entrada d'una casa (C).

A continuació, un gruix de 50 centímetres amb terrissa de l'Edat mitjana i bocins de campaniana (capa D), i, sota d'aquesta, un llit de calç pastada sense sorra (E), de 10 centímetres.

Fig. 372. — Olèrdola. La muralla

Finalment, en el fons de tot, sobre la roca viva travertínica en què està assentada la muralla, es troba una capa de 78 centímetres amb terrissa romana i fragments de campaniana.

L'interior del torreó principal de la muralla. — Necessitàvem excavar en un lloc en què les terres no haguessin estat remogudes per a apreciar millor la superposició de les capes; enlloc millor que dintre el torreó cabdal de la muralla, i així ho férem.

Es d'advertir que aquest torreó no és un contrafort ni una afegidura, com un altre de la mateixa muralla (de construcció més moderna), sinó que forma part i és d'igual època que aquella, i el aixecar-lo en el lloc en què està situat, desviant la línia del mur, no fou per pur convencionalisme, sinó perquè des d'aquest punt s'obiraven tots els carrers de la ciutat, tant de dintre el recinte emmurallat com de la població d'extramurs: venia en front de la vall de les Feixes, pel fons de la qual pujava un camí o carrer principal i tots els altres hi convergien.

Les capes de dintre el torreó, ultra no estar remogudes per res, apareixen ja estratificades. (Vegi's el tall o secció II a la fig. 374):

- A) D'1 metre de gruix, amb terrissa actual i de l'Edat mitjana.
 B) D'1 metre també, amb terrissa de l'Edat mitjana sense envernissar.
 C) De 20 centímetres. Capa negra-cendrosa amb ibèric sense pintar i campanià.
 D) 50 centímetres de gruix. Capa negra-rogenca amb ibèric i campanià.

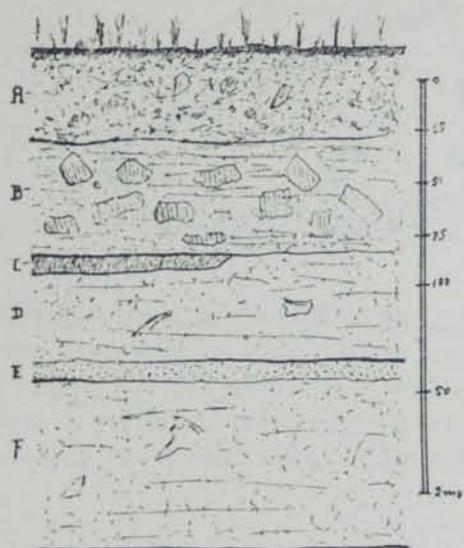

Fig. 373. — Olèrdola. Secció I dels nivells arqueològics

E) Calç pastada i buidada aquí amb pedres que no havien pogut ésser convertides en calç, i d'altra naturalesa.

CRONOLOGIA

Les capes més profundes d'un i altre costat de la muralla foren dipositades quan els pobles de la costa mediterrània havien rebut ja la influència de la cultura grega i hel·lenística. No són més antigues que la muralla, car no podien dipositar-se dintre del torreó, abans que fos construït, ni al peu del mur, tota vegada que d'aquí tallaren les pedres per a la seva construcció.

La poca terrissa ibèrica pintada que hi apareix (i encara en la part més profunda) demostra que aquesta cultura, que tingué la seva preponderància durant el segle IV abans de Jesu-Crist, estava en decadència en aquesta època; per tant, la construcció de la muralla no es pot datar com a anterior al segle III abans de Jesu-Crist. Tampoc es pot suposar que fós construïda després de l'esmentat segle: sobre el fet cert d'haver-se dipositat després de l'edificació les capes amb terrissa ibèrica i campaniana, hi ha també que no apareix en elles ni el més petit fragment de terrissa sigil·lada. — MATIES PALLARÈS.

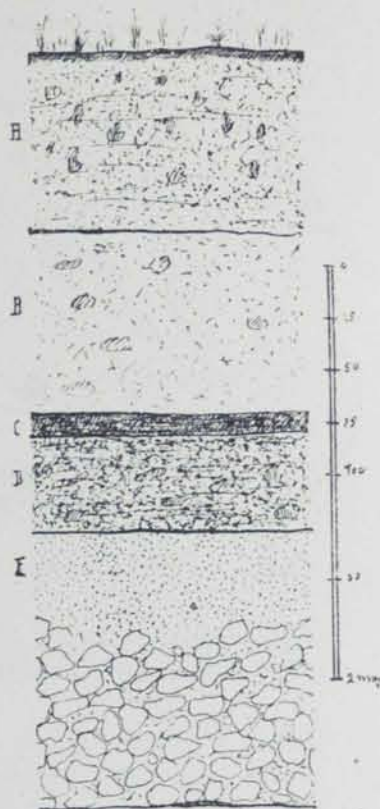

Fig. 374. — Olèrdola. Secció II dels nivells arqueològics

Necròpolis de Can Fatjó (Rubí)

Tocant a la vila de Rubí s'aixeca un turonet format per argiles quaternàries, el qual voregen, pel Nord i l'Est, el torrent de Can Xercavins i la riera de Rubí, i és tallat, pel Sud i Oest, pel camí de carros de Castellbisbal i el desmont dels ferrocarrils de Catalunya.

Feia ja temps que en aquell lloc abundaven les troballes arqueològiques, principalment fragments de ceràmica, monedes ibèriques i romanes, pesos de teler, fusaioles, etc., els quals objectes eren recollits curiosament pel Sr. J. Roura, de Rubí, havent aconseguit fer-ne una interessant col·lecció (1). Es de notar un vas de forma de capet de terra cuita (fig. 378), propi per a cremar perfums, anàleg a altres trobats a Empúries (vegi's pp. 705 i 706). Però quan les troballes es posaren més de manifest, fou a últims de l'any 1918, amb l'explanació del ferrocarril fins a Terrassa, que parti la necròpolis pel mig.

ELS SEPULCRES

La necròpolis està situada al cim d'aquest turó, anomenat de *Can Fatjó*, format per un pla de 50 metres de llarg per 20 d'ample. Allí foren descobertes trenta sitges obertes dintre les argiles; totes tenen la forma de grans gerres molt regulars (figs. 375 a 379). Varien únicament la grandària i la forma de la base, acabant les unes en punta i essent les altres completament planes.

(1) El Sr. Roura féu donatiu del seu petit Museu a l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS.